ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

1Β5251
(Β12643)

ΜΙΑ ΦΥΛΗ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΗ

ΕΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 19 ΑΙΩΝΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΑΓΓ. ΚΑΛΚΑΝΗ

Λευκαδίου

Μετάφρασις ἐκ τῆς Ἰταλικῆς

ὑπὸ

Α. ΛΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΥ

Λοχίου τοῦ Πεζικοῦ

ΠΑΝ. ΗΣ. ΣΤ. ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ
ΤΑ ... ΒΙΒΛΙΑ ΜΟΥ
1927

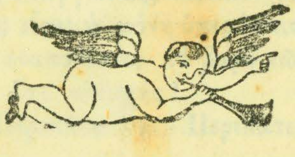

Πατρὶς καὶ θρησκεία,
Λαμπάδες μου δύο,
Τὸ μνῆμα τὸ κρύο
Κι' αὐτὸ δὲν σᾶς σβύνῃ.

ΕΝ ΛΕΥΚΑΔΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο « ΠΙΝΔΟΣ »
ΓΕΩΡ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

1868

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΑΛ.ΣΣ.Φ7.0001

ΜΙΑ ΦΥΓΗ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΗ.

Α΄

Περιπάτει ! . . . περιπάτει ! . . . δύστηνε Ἕλλην, φέρων ἐπ' ὤμων τὸν σταυρὸν τῶν μαρτυρίων σου.

Περιπάτει ! . . . ὦ κακοδαίμων, γυμνὸς καὶ πειναλέος αἰτῶν παρὰ τῶν ἀδελφῶν σου ἱμάτια ὅπως καλύψῃς τὴν γυμνότητά σου, καὶ ἄρτον ὅπως κορέσῃς τὴν πεῖναν σου.

Περιπάτει ! . . . περιπάτει ! . . . ὦ υἱὲ τῆς δυστυχίας, περιπλανώμενος ὡς ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός.

Περιπάτει ! . . . περιπάτει, ὦ τάλα ἐξόριστε, καὶ ἐν τῇ παραπλησίῳ ἐκείνῃ γῇ, τῇ γῇ τῶν ἀδελφῶν σου, ἀναπαυθήσονται ἐν εἰρήνῃ τὰ κεκμηκῶτα σου μέλη ! Ἐλεύσεται ἦμαρ, καθ' ὃ θέλεις ἐπανεΐδει τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ὑπὸ τοὺς βωμοὺς τοῦ θεοῦ σου, ὅστις εἶναι ἡ μόνη ὑπεράσπισις καὶ παρηγορία σου, θέλει ἐναποθέσεις τὸ βαρὺ τῶν μαρτυρίων σου λάβαρον, καὶ ἔσῃ εὐτυχής !

Περιπάτει ! . . . Περιπάτει ! . . .

Β΄

Πελώρια σκάφη διασχίζουσι τὸ ἀρχιπέλαγος, καὶ τὰ τέκνα τῆς Κρήτης, ἐκ τῶν αἱματοβαφῶν ἀκτῶν των, τὰ χαραιτῶσι μὲ δάκρυα, ἀποπλέοντα.

Ἡ σημαία τοῦ σταυροῦ κυματίζει ἐπὶ τῶν ἱστῶν των καὶ οἱ ζέφυροι ὑψιπετῶσιν εἰς τὰ πλατέα αὐτῶν ἱστία, τὸ δὲ κῦμα τοῦ Αἰγαίου ἀσπάζεται τὰς χριστιανικὰς ναῦς, ὡσεὶ εὐλογοῦν καὶ αὐτὸ τοὺς δυστυχεῖς ἐξορί-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Γ.΄

Ὢ ! δὲν εἶναι αὗται αἱ νῆες τοῦ Θεμιστοκλέους ἢ τοῦ Μιλτιάδου, ἐπανερχόμεναι νικήτριαι εἰς τὰς πατρίους ἀκτάς. Εἰσὶ χριστιανικὰ πλοῖα, σκάφη πελώρια διαφόρων τῆς Εὐρώπης λαῶν, ἅτινα κομίζουσιν εἰς τὴν πατρίδα τὰ λείψανα τοῦ ὀλέθρου, ἢ περιπλανωμένην καὶ δυστυχῆ φυλὴν μηδὲν ἄλλο λαβοῦσαν μεθ' ἑαυτῆς ἐκ τῆς γῆς τῶν πατέρων της, εἰμὴ δάκρυα καὶ ἀπελπησίαν.

Δ.΄

Τὰ στοιχεῖα προθυμοποιοῦνται νὰ προστατεύσωσι τὸν ἀξιολύπητον πλοῦν τῶν ἀτυχῶν τῆς Κρήτης προσφύγων.

Ὢ ! . . πόσον ὡραία εἶναι ἡ γαλήνη τοῦ ἀρχιπελάγους ! Πόσον οὐρανία εἶναι ἡ ἡσυχία τῆς φύσεως !

Τὰ γαλήνια τοῦ Αἰγαίου ὕδατα ὁμοιάζουσι κρυστάλλινον πεδιάδα, καὶ ἡ γλυκεῖα αὔρα ἡ ἐπ' αὐτῶν διαχεομένη, ὁμοιάζει αὔραν βαλσαμώδη.

Ἀλλ' οἴμοι ! .. διατὶ εἰς μέρη τοιαῦτα, ἔνθα ἡ φύσις εἶναι τοσοῦτον ὡραία, τοσοῦτον γλυκεια, τοσοῦτον αξιολάτρευτος, ζῶσιν ἀπαίσιοι ἄνθρωποι, ὧν ἡ ἀγαλλίασις εἶναι νὰ βλέπωσι ῥέον ἀνθρώπινον αἷμα, καὶ ἡ ψυχή τωνδὲν ἀγάλλεται εἰμὴ ἐν τῇ ἐκδικήσει ;

Ἀλλ' οἴμοι ! . . . ἐν τῷ αἰγαίῳ, τῷ πελάγει τούτῳ τῆς τοσαύτης νηνεμίας, τῆς τοσοῦτον ἀπαραμίλλου καλλονῆς, ἀνθρώπινα πλάσματα, ὑπὸ πολλῶν τρωθέντα πληγῶν, περιπλανῶνται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν θαυμασίων ἐκείνων ὑδάτων.

Οἴμοι ! . . . εἰσὶν ἀκέφαλα ! . . . Ἀσεβὴς Σταμποὺλ ! ἀγάλλεσαι ὁρῶσα τὰς σεβασμίους ἐκείνας κεφαλὰς, κρεμμαμένας ἐπὶ τῆς μεγάλης πύλης τοῦ Σεραγίου τοῦ Σουλτάνου σου !

Ὢ ἀντιπρόσωποι τῶν χριστιανικῶν τῆς Εὐρώπης λαῶν, παρὰ τῇ ὑψηλῇ Πύλῃ, ἀτενίσατε τὸ Σεράγιον, παρατηρήσατε τὰς ἀπέναντι τῆς φωλεᾶς αὐτῆς τῆς Τίγρεως ἀνθρωπίνους κεφαλὰς ἀποσταζούσας εἰσέτι αἷμα, παρατηρήσατέ τας μετὰ προσοχῆς. εἰσὶν αἱ κεφαλαὶ χριστιανῶν ἱερέων καὶ ἐντίμων καὶ γενναίων πολιτῶν.

Εἰς τὰ πλευρὰ, εἰς τὴν πρύμνην, εἰς τὴν πρῶραν τῶν χριστιανικῶν νηῶν, κτυπῶσι καὶ ἐπανακτυπῶσι τὰ ἠκρωτηριασμένα ἐκεῖνα πτώματα, ὡσεὶ νὰ ἐζήτουν παρὰ τῶν υἱῶν τῆς δυστυχίας . . . . φεῦ ! . . . τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν τοῦ θανάτου !

Ἐκ τοῦ βάθους τῶν νηῶν ἐκείνων, κραυγάζει κλαίων ὁ υἱὸς, ἡ μήτηρ, ἡ σύζυγος, — Οἴμοι ! σταματήσατε τὰ πλοῖά σας, ὦ ἀδελφοὶ ἐν χριστῷ, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ σταυροῦ ἐκείνου ὃν ὁρῶμεν ἐκτυπωμένον ἐν ταῖς σημαίαις σας . . . . Στῆτε, ἵνα χύσωμεν τὰ πικρὰ ἡμῶν δάκρυα ἐπὶ τῶν πτωμάτων ἐκείνων . . . .

Καὶ ἄλλη ἐξ αὐτῶν κραυγάζει, τοῦ πατρός μου, ἄλλη τοῦ υἱοῦ μου, καὶ ἄλλη τοῦ συζύγου μου ! . . .

Ὁ ναύτης τοῦ χριστιανισμοῦ κλαίει πικρότατα ἀκροώμενος τοὺς θλιβεροὺς γόους τῆς δυστυχίας . . . . κλαίει . . . ἀλλ' ὁ κλαυθμός του κατ' οὐδὲν ὠφελεῖ, καθόσον ὁμοιάζει δρόσον πίπτουσαν ἐπὶ ἀπομαρανθέντων ἀνθέων . . . . Οἴμοι ! τὰ ἀθῶα καὶ ἐγκάρδια δάκρυά του καταπνίγονται ὑπὸ τῆς ὑψηλῆς καὶ ἀδεκάστου βουλήσεως τῶν κυβερνώντων αὐτόν !

Φεῦ ! . . . ἡ βαλσαμώδης αὔρα τοῦ ἀρχιπελάγους εἰσὶν οἱ στεναγμοὶ τῶν ἀτυχῶν ἐξορίστων καὶ ἡ ἐν ταῖς θαλάσσαις βασιλεύουσα γαλήνη, ὁμοιάζει τὴν γαλήνην τοῦ θανάτου !

Ε.΄

Ὢ Κρήτη, ὦ γῆ τοσαύτης φήμης καὶ δόξης, ὁποίαν σκληρὰν δυστυχίαν σοὶ ἐπεφύλαξε τὸ πεπρωμένον !

Ὢ γενναῖα τοῦ Μίνωος τέκνα, ποῦ εἶναι αἱ μητέρες σας, αἱ σύζυγοί σας, οἱ υἱοί σας ; Τίνες ἀφήρπασαν ὑμῖν τ' ἀντικείμενα τῶν ἡδέων τρυφεροτήτων σας, τῶν θερμοτάτων ἐρώτων σας ; . . . . Οἱ Εὐρωπαῖοι ! φωνοῦσιν οἱ μαχηταὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ σταυροῦ.

Ἀλλὰ διατὶ τὰ ἀφήσατε ; — Διότι ἐνταῦθα, θὰ ἔπιπτον ὑπὸ τὸ ξῖφος τῶν ἀσεβῶν υἱῶν τῆς Σαράχ.

Ὢ ! μῖσος ! ὁ πολιτισμὸς, ὁ χριστιανισμὸς, δὲν ἤθελον ἀπετρέψει ποτὲ νὰ θριαμβεύσῃ ἐν τῇ ταλαίνῃ ταύτῃ γῇ τὸ κίβδηλον τοῦ Μωάμεθ θρήσκευμα, καὶ ἡ μάχαι-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ρα τῶν κακούργων υἱῶν τοῦ Ὀσμάνου, οἵτινες ὡς οἱ Ἀμοραῖοι, κατεδίωξαν ἀείποτε τοὺς πιστοὺς τῶν θείων ἐντολῶν.

Ὦ! θάμβος! ὁ πολιτισμὸς ἐπωλήθη εἰς τὸ συμφέρον... Ἰδοὺ πυραμίδες ἀθώων κεφαλῶν, ἰδοὺ τὰ ἄταφα ὀστᾶ τῶν συζύγων μας, τῶν μητέρων μας, ἅτινα ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν ὑψηλήν, φρικώδη ἐκδίκησιν!... ἐκδίκησιν!...

Ὁ Χριστιανισμὸς θέλει σᾶς ὑπερασπίσει!

Φεῦ! ἐπὶ τῶν ἐλεεινῶν, ἀλλ' ἐνδόξων ἐρειπίων τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μονῆς τοῦ Ἀρκαδίου, ὁ χριστιανισμὸς δὲν ἔχυσεν οὔτε ἓν δάκρυ· καὶ τὸ πανάγιον ἐκεῖνο ὁλοκαύτωμα τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἔσεται αἰώνιον ἐνθύμημα φρίκης διὰ τοὺς χριστιανικοὺς λαούς.

ΣΤ.΄

Εἰς τὰς τερπνὰς τῆς Ἑλλάδος ἀκτάς, προσορμίζονται αἱ ναυαρχίδες τοῦ χριστιανισμοῦ. Καταβιβάζουσι τὰς λέμβους των, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀποθέτουσι τὸ βαρὺ αὐτῶν φορτίον.

Πλειότερον βεβαίως θέλουσι βαρύνει τὰς καρδίας των αἱ στεναγαὶ τῶν ἀτυχῶν τῆς Κρήτης προσφύγων!

Κωπηλάτει!... Κωπηλάτει!... ὦ ναῦτα τοῦ σταυροῦ... Κωπηλάτει!... Κωπηλάτει ὦ τέκνον τοῦ πολιτισμοῦ. Ἰδὲ ὁποία πληθὺς λαοῦ παντὸς φύλου καὶ ἡλικίας περιμένει πνευστιῶσα καὶ δακρύουσα εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἑλλάδος, οὐχὶ ὅπως ὑποδεχθῇ σέ, ὦ κίβδηλε τοῦ σταυροῦ πρόμαχε, ἀλλ' ὅπως ἡ Ἑλλὰς δεχθῇ ἐν ταῖς ἀγκάλαις τὰ τέκνα της, ὧν τινων τὰ προσφιλέστατα πρόσωπα ἐγκατέλειψας εἰς τὴν διάκρισιν τῶν βαρβάρων καὶ τῶν ἀπίστων!

Κωπηλάτει.. Κωπηλάτει...

Ζ.΄

Υἱοὶ τῆς Ἑλλάδος, πατῶσι τὸν πόδα ἐπὶ Ἑλληνικῆς παραλίας. Δὲν εἶναι οἱ εὐδαίμονες κάτοικοι τῶν

τερπνῶν τῆς Ἰωνίας ἀποικιῶν ἐρχόμενοι εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος ἵνα προσφέρωσι δείγματα τοῦ καλῶς ἀποκτηθέντος αὐτῶν πλούτου, τῶν τεχνῶν των, τῆς παιδείας των καὶ τῆς ἐν τοῖς ἀνθοῦσιν αὐτῶν μέρεσιν ἐπιτευχθείσης δόξης.

Δὲν εἶναι οἱ γενναῖοι Μακεδόνες, οἵτινες ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ τῶν αἰώνων ἐπανακάμπτουσιν εἰς τὸ ἔδαφος τῆς πολυποθήτου καὶ διασήμου αὐτῶν γεννετείρας.

Δὲν εἶναι οἱ ἥρωες καταστροφεῖς τῆς Τρῳάδος, ἢ οἱ ἀθάνατοι τοῦ Ξέρξου νικηταί, κομίζοντες δόξαν καὶ δάφνας τῇ πατρίδι....

Οὐχ ἧττον ὅμως εἰσὶ τέκνα τῆς δυστυχίας· περιπλανωμένη τις φυλή, φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς τὴν γυμνότητά της τὴν πεῖναν της καί, ὡς οἱ πρόσφυγες τῆς Πάργας, κλαίουσα τὰ ἀτυχήματα καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς ὑπερ αξιαγάστου αὐτῆς πατρίδος.

Κωπηλάτει!... κωπηλάτει, ὦ ναῦτα τοῦ σταυροῦ. Ἰδοὺ χριστιανική τις παραλία βεβρεγμένη αἵματι....

Κωπηλάτει... κωπηλάτει, ὦ ναῦτα τοῦ πολιτισμοῦ ἰδοὺ τὰ τείχη τοῦ Θεμιστοκλέους, ἰδοὺ ὁ ἔνδοξος λιμὴν τῆς αἰωνίας πόλεως τοῦ Περικλέους! Κωπηλάτει!.. κωπηλάτει!....

Η.΄

Ῥακενδύτιδες, ἐκνενευρισμέναι, τεθλιμμέναι, ἡμίγυμναι, πειναλέαι, πατῶσι τὸν πόδα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος, αἱ μητέρες, αἱ σύζυγοι, τὰ τέκνα τῶν ἡρώων τῆς Κρήτης.

Καὶ ἂν δὲν κλαίῃς, διὰ τί ποτε θέλεις κλαύσει;

Θ.΄

Ἐνοπτρίσθητι, ὦ ἀγέρωχε πολιτισμὲ τῆς Εὐρώπης εἰς τοιαύτας ἀξιοδακρύτους σκηνάς, οὐχὶ ὅπως παρατηρήσῃς τὰς καλλονάς σου, ἀλλ' ὅπως ἐν αὐταῖς ἴδῃς τὰς πικρίας ἅς περ ἐπέχυσας ἐπὶ πάσης ἑλληνικῆς καρδίας!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἐνοπτρίσθητι εἰς αὐτάς, ὦ ὡραία τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν ἀρχηγέτις, οὐχὶ ὅπως ἴδῃς τὸ μεγαλεῖον σου, ἀλλ' ἵνα ἐν αὐταῖς ὄψῃ τὸ μέγα τραῦμα δι' οὗ ἀδίκως κατέθλιψας τὴν Ἑλλάδα!

Ἐνοπτρίσθητι ἐν αὐταῖς, ὑπερήφανος τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν προστάτις, καὶ ὄψῃ τὰς βαρβαρότητάς σου, διότι θέλει ἀνακαλύψεις ἐν αὐταῖς τὴν ἀνθρωπότητα ὀδυρομένην καὶ ἀπομαραινομένην ἐν ταῖς ἀλύσσοις τῆς τυραννίας!...

Ἐνοπτρίσθητι ἐν αὐταῖς, ἐπηρμένη τοῦ χριστιανισμοῦ πρόμαχος, οὐχὶ ὅπως ἴδῃς τὴν ἁγιότητά σου, ἀλλὰ τοὺς μάρτυρας τοῦ ἀληθοῦς χριστιανισμοῦ, ἐγκαταλελειμμένους ὑπὸ σοῦ καὶ φέροντας τὰς βαρείας τῆς δουλείας μαστιγώσεις!...

Ἐνοπτρίσθητι... Ἐνοπτρίσθητι καὶ ὄψῃ ὅτι ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ φρικώδης ἀπάθειά σου, ἔβαψεν αἵματι τὰς χεῖρας σου, τῷ αἵματι τῶν ἀδελφῶν σου χριστιανῶν!...

Ι.'

Μὲ βήματα βραδέα, βαρέα, ὡς ἐκεῖνα τῆς συμφορᾶς οἱ δυστυχεῖς πρόσφυγες βαδίζουσιν ἐπὶ τῆς ἀπὸ τοῦ Πειραιῶς εἰς τὴν ἀθάνατον τοῦ Δημοσθένους καὶ Πλάτωνος πατρίδα, ἀγούσης ὁδοῦ.

Καὶ τὰ τέκνα τῶν Ἀθηνῶν, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Περικλέους, τοῦ Φειδίου, τοῦ Σόλωνος, τοῦ Θρασυβούλου τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Θουκιδίδου, τοῦ Φωκίωνος, ἐκείνων τέλος οἵτινες κατετρόπωσαν τὰς ἀπεράντους τῆς Ἀσίας αὐτοκρατορίας, οἵτινες διέδοσαν τὸ φῶς τῆς παιδείας εἰς τὴν ὑδρόγειον, σιγαλέα, δακρύοντα, ἀκολουθοῦσι τὰ λυπηρὰ ταῦτα λείψανα τῆς πολυφιλήτου αὐτῶν Κρήτης.

Ἡ ἱερὰ κόνις τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ Εὐριπίδου ταράσσεται ἐν τῷ τάφῳ της εἰς τοιαύτην λυπηρὰν συνοδίαν. Εκλονίσθη ἐκ βάθρων ἡ Ἀκρόπολις, καὶ τὰ ὀλίγα τοῦ Ἀρείου πάγου ἐρείπεια, συνετρίβησαν ἐν ταῖς βάσεσιν αὐτῶν, κατὰ τὴν διάβασιν τοσοῦτον ἀξιοδακρύτου ἀκολουθίας.

Περιπάτει!... περιπάτει, ὦ δυστυχεστάτη φυλή· Βασιλεύς τις σὲ περιμένει πρὸ τῶν πυλῶν τῆς ἀθανάτου Πόλεως, βασιλεὺς ὃν οἱ Εὐρωπαῖοι ὠνόμασαν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων. Εὐφράνθητε ὦ ἀτυχεῖς πρόσφυγες, αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ Βασιλεὺς ὑμῶν, καθὸ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων...

Ἰδοὺ ἡ πόλις τοῦ Θησέως, ἰδοὺ ὁ Βασιλεύς σου, ὦ κακοδαίμων φυλή, ἐρχόμενος νὰ σὲ παρηγορήσῃ... περιπάτει!... περιπάτει!...

ΙΑ.'

Μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποστάζοντας δάκρυα ὁ νεαρὸς Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, ὑπεδέχθη ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν Περικλέων, τοὺς μάρτυρας τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς θρησκείας.

Εἷς νεαρὸς Βασιλεύς, ἐλπὶς καὶ ἀγαλλίασις τῆς Ἑλλάδος, ὦ τινι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἔδωκαν τὸν ὑψηλὸν τίτλον τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ὑπεδέχθη ἐν τῇ καθέδρᾳ τοῦ Βασιλείου του τὰ ἑλληνικὰ λείψανα τῆς δουλείας, τῶν μαρτυρίων καὶ τοῦ πελέκεως.

Οὐδεμία λύπη ὡμοίαζε τὴν λύπην του, οὔτε δάκρυα ὑπῆρξαν πικρότερα τῶν δακρύων του. Καὶ ὅμως ὤφειλε νὰ ὑπομειδιᾷ τοῖς ἀντιπροσώποις τῶν χριστιανικῶν λαῶν· ὤφειλε νὰ ὑπομειδιᾷ, καίτοι ἡ καρδία του διερρήγνυτο ὡς ἐκείνη τοῦ πατρός, ὁρῶντος τὰ ἑαυτοῦ δυστυχῆ καὶ περιπλανώμενα τέκνα, αἰτοῦντα παρ' αὐτοῦ τὸν ἄρτον ἐκεῖνον, ὅστις ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἐν πλησμονῇ ἐν ταῖς ἀνθηραῖς αὐτῶν καὶ γονίμοις γαίαις.

Ὦ Βασιλεῦ! ἐὰν οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης θέλωσι τῆς Ἑλλάδος τὸν ὄλεθρον, ὁ Θεὸς θέλει τῇ δώσῃ ζωὴν καὶ μεγαλεῖον, σοὶ δὲ δόξαν καὶ ὀλβιότητα!

Ἡ Ἑλλὰς οὐκ ἀπωλεσθήσεται· ἡ θεία πρόνοια διεφύλαξεν αὐτὴν ἀείποτε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν της.

Ὁ Θεὸς ἔσωσεν αὐτὴν ἀπὸ τὰς τρομερὰς ἐπιδρομὰς τῶν Σατραπῶν τῆς Περσίας, ἠλευθέρωσεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς σκληρότητος, ἀπὸ τῶν Αιγουρείων θηριωδιῶν, ἀπὸ τῆς ὀλεθρίας Ἐνετικῆς σκληρότητος, ἀπὸ τῆς κακεντρεχείας πολλῶν Δεσποτῶν φράγκων τοῦ Με.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

σαιῶνος καὶ ἐν γένει ἀπὸ τοῦ ἀχρείου καὶ ἐπονειδίστου τῶν Μουσουλμάνων ζυγοῦ.

Ὁ Θεὸς δὲν θέλει χαράξει ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀπώλειάν της. Ὁ Θεὸς δὲν θέλει ἀπωλέσει τὸν πιστόν του λαόν, καὶ ἐλεύσεται ἦμαρ, ὅτε αἱ ἀναρίθμητοι δυστυχίαι του στεφθήσονται διὰ τῆς δόξης.

ΙΒ.΄

Αἱ Ἑλληνίδες πόλεις ἁμιλλῶνται νὰ ὑποδεχθῶσιν ἐν ταῖς ἀγκάλαις των τὰς μητέρας, τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα τῶν ἡρώων των, οἵτινες καί τοι εὐάριθμοι μάχωνται κατὰ τῶν πολυαρίθμων καὶ βαρβάρων ὀρδῶν τῆς τε Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς.

Δὲν ὑπάρχει λύπη ἣν τὰ δυστυχῆ ταῦτα ὄντα νὰ μὴ ᾐσθάνθησαν, οὐδὲ στέρησις ἣν νὰ μὴ ἐδοκίμασαν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας των. Μ' ὅλα ταῦτα, τὸ θάῤῥος των εἶναι μέγα ὡς ἡ συμφορά των· καὶ ἡ ἰδέα ὅτι ἡμέραν τινὰ ἡ πατρὶς ἐλευθερωθήσεται, ἀποσβέννυσιν ἐν αὐτοῖς τὰ ὑλικὰ μαρτύρια καὶ πάντα ψυχικὸν πόνον.

ΙΓ.΄

Αἱ πεδιάδες των κατεστράφησαν, οἱ ἐλαιῶνες των ἔγιναν παρανάλωμα τοῦ πυρός, τὰ κινητά των ἐλεηλατήθησαν, αἱ οἰκίαι των ἐπυρπολήθησαν, οἱ ναοί των, οἱ ἱεροὶ βωμοὶ τοῦ ἐσταυρωμένου, κατεδαφίσθησαν ἐκ θεμελίων.

Ἰδού, τί ἐν τῇ ἀνθηρᾷ νήσῳ διεπράξαντο οἱ βάρβαροι τοῦ 19ου αἰῶνος, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Ὀμὲρ Πασσᾶ τοῦ φημιζομένου παρὰ τῶν Εὐρωπαίων στρατηγοῦ... ἀλλὰ... δὲν ἀρκεῖ.....

Αἱ δυστυχεῖς αὗται καὶ ἐλεειναὶ οἰκογένειαι, προσφυγοῦσαι ἐν τῇ μητρικῇ γῇ, ἄλλη ἐξ αὐτῶν κλαίει τὸν πατέρα, ἄλλη τὴν μητέρα, καὶ ἐκ πολυμελῶν οἰκογενειῶν, ἀπαντᾷ τις μόλις ἄθλιόν τι ἀπορφανευθὲν τέκνον, κλαῖον ἀδελφοὺς καὶ γεννήτορας.

Ἰδοὺ τί θέλει σημειώσει ἡ ἱστορία ὡς φρικωδέστερον, σκληρότερον, πρωτάκουστον, διὰ τὸν 19ον αἰῶνα, αἰῶνα τῆς προόδου!

ΙΔ.΄

Εἰς τὰς ἁγίας τῆς ἐλευθερίας ἀρχὰς τῶν Εὐρωπαίων, τὰς ἀρχὰς τῆς φιλανθρωπίας καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, ὁ Μουσουλμάνος ἔδωκεν ἐν αὐστηρότατον αἱματηρὸν μάθημα.

Ἡ τυραννία ἐθριάμβευσεν ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας, ἡ ἀπανθρωπία ἐχλεύασε τὴν ἠθικήν, καὶ τὸ κίβδηλον τοῦ Μωάμεθ θρήσκευμα, ἀνύψωσεν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν χριστιανικῶν ναῶν τὸ ἴδιον αὐτοῦ λάβαρον.

Καὶ ἡ Εὐρώπη ἐνορᾷ τὸ θέαμα τοῦτο ὡσεὶ ἐπρόκειτο περὶ μηδενός! Ἡ Εὐρώπη, ἥτις κηρύσσει ἑαυτὴν προστάτιδα τῶν ἐλευθεριῶν, διδάσκαλον τῆς ἠθικῆς καὶ πρόμαχον τοῦ σταυροῦ.... ἡ Εὐρώπη, ἐδάνισε τοὺς θησαυρούς της τοῖς βαρβάροις, ὅπως συμπληρώσωσι τὸν ὄλεθρον ἑνὸς τῶν ὡραιοτέρων καὶ εὐφορωτέρων τῆς Εὐρώπης μερῶν!...

ΙΕ.΄

Ἡ Εὐρώπη μέγα ἠγαλλιάσατο καὶ ἔσπρωξε πέραν τοῦ δέοντος τὴν φανατικὴν αὐτῆς χαράν, ἵνα ὑποδεχθῇ εἰς τὰς περιφήμους αὐτῆς μητροπόλεις τὸν νόμιμον κληρονόμον τῆς αἱματηρᾶς τοῦ Ὀσμάνου σπάθης, τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ κιβδήλου τῶν ἀπίστων προφήτου.

Ἡ ἀριστοκρατία χριστιανικοῦ τινος λαοῦ ἔψαλλεν αὐτῷ γονυπετῶσα ἐπίτιμον ὕμνον. Ὁ ἡγεμὼν ἄλλου τινὸς χριστιανικοῦ λαοῦ, ἔδραμε μακρὰν τῆς Μητροπόλεώς του, μεθ' ὅλης τῆς αὐλικῆς του πομπῆς, καὶ ἔφερεν ἐν θριάμβῳ ἐν τῇ πρωτευούσῃ του τὸν ἀρχηγὸν τῶν βαρβάρων, τὸ ὂν ἐκεῖνο τὸ γεννηθὲν καὶ ἀνατραφὲν ἐν ταῖς αἰσχρότησι καὶ ταῖς αἰσχύναις τῶν χαρεμίων, τὸν Ἡγεμῶνα τέλος ἐκεῖνον, εἰς οὗτινος τὴν φρικώδη ῥομφαίαν ἔγκειται ἅπασα ἡ δικαιοσύνη καὶ οἱ νόμοι τοῦ ἀπεράντου αὐτοῦ Βασιλείου.

Εἰς τὸ ἐστεμμένον ἐκεῖνο ἔκτρωμα ἠνεώχθησαν πανηγυρικῶς αἱ πύλαι τῶν αὐτοκρατορικῶν αὐλῶν, ἵνα τὸ ὑποδεχθῶσι καὶ τὸ τιμήσωσιν, ὅσον δὲν ἤθελε τιμήσωσι τὸν ἁγιώτερον, τὸν δικαιότερον μεταξὺ τῶν ἡγεμόνων τῶν ὑπαρξάντων ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Οἱ βασιλικοὶ καὶ ἰδιωτικοὶ θησαυροὶ τῶν Εὐρωπαίων προσηνέχθησαν αὐτῷ καὶ οὗτος ἔλαβεν ὅσους ἐνόμισεν ἐπαρκεῖς νὰ περατώσωσι τελείως τὴν θυσίαν καὶ καταστροφὴν τῆς Κρήτης, τῆς ἀτυχοῦς ἐκείνης νήσου, ἥτις πρὸ δύο ἐτῶν κολυμβᾷ ἐντὸς πελάγους δακρύων καὶ αἵματος !

Ὁποίαν μεγαλητέραν ζημίαν ἠδύναντο νὰ προξενήσωσιν οἱ Εὐρωπαῖοι τῇ Ἑλλάδι ; Ὁποίαν μεγαλητέραν ταύτης προσβολὴν τῷ βελτίστῳ Βασιλεῖ τῆς Ἑλλάδος, ᾧ τινι προσέφερον τὸν μέγαν τίτλον τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων ;

Ἂς μάθωσιν ὅμως οἱ Εὐρωπαῖοι ὅτι οἱ θησαυροὶ ἐκεῖνοι δὲν ἐπαρκοῦσι, διότι ἡ Ἑλλὰς ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ δὲν ἐνορᾷ μόνον τὴν τιμὴν τῆς Κρήτης, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς Ἑλλάδος ἁπαξαπάσης.

ΙΣΤ΄

Ἐπὶ τίνι σκοπῷ μετήνεγκον οἱ Εὐρωπαῖοι ἐκ τῆς Κρήτης εἰς τὴν Ἑλλάδα 40000 γυναικῶν καὶ νηπίων; Ἵνα μὴ τῶν βαρβάρων σφαγῶσιν ;

Ἐὰν τὸ αἴτιον εἶναι τοῦτο, ἀναγνωρίζουσιν ἄρα ἐν τοῖς ἐχθροῖς μας τὴν κακίαν.

Ἐὰν οἱ εὐρωπαῖοι ἐγκάρδιον εἶχον τὴν προστασίαν τῆς ἀθωότητος, ἠδύναντο ν' ἀφίσωσιν ἐν τῇ πατρίδι των τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας, ἐπιβάλλοντες τὴν φιλανθρωπίαν τοὐλάχιστον εἰς τὸν στρατὸν τῶν δημίων τοῦ Σουλτάνου, δι' ὃν ἐπανηγύρισεν ἡ Εὐρώπη τόσον φρενητικῶς.

Ἐν ὅλῳ τῷ δικαιώματι ἠδύναντο νὰ τῷ ἐπιβάλλωσι τὴν ἐκ τοῦ μιαιφόνου σιδήρου του διαφύλαξιν τῆς ἀθωότητος καὶ νὰ τῷ ἐπιβάλλωσι τὸ καθῆκον ὅπερ γινώσκουσιν οἱ Εὐρωπαῖοι νὰ τηρῶσιν ἐν ὥρᾳ πολέμου.

Ὁ σκοπὸς ὅμως τῶν δυνατῶν τῆς Εὐρώπης, διαφυλαξάσης ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς Ἑλλάδος τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας, δὲν ἦτο ἄλλος, εἰμὴ νὰ ἐπιφέρωσι τῇ Ελλάδι λύπην μεγαλητέραν, ὁρώσῃ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἔναντί της τὰ περιπλανώμενα καὶ δυστυχῆ ὄντα, καὶ νὰ ἐπιβαρύνωσι συγχρόνως αὐτὴν διὰ τῆς συντηρήσεώς των, ἀφοῦ οἱ βάρβαροι δὲν ἀφῆκαν αὐτοῖς ἕτερόν τι εἰμὴ γυμνότητα καὶ πεῖναν.

Ἂς μάθωσιν ὅμως οἱ Εὐρωπαῖοι, ὅτι ἐν ὅσῳ περισσεύει τῇ πτωχῇ ἑλλάδι τεμάχιον ἄρτου, θέλει προσφέρεται εἰς τοὺς δυστυχεῖς τούτους καὶ τὰ δάκρυα μας ἀναμιγνύμενα μετὰ τῶν δακρύων των θέλουσι μᾶς παρηγορῇ.

Ὁ Θεὸς ὅστις δὲν ἐγκαταλείπει τοὺς δυστυχεῖς, θέλει διαχύσει ἐν μέσῳ τῶν τοσούτων ἡμῶν δυστυχιῶν τὴν γλυκεῖαν τῆς ἐλευθερίας ἀκτῖνα, ἣν ἀνωφελῶς παρὰ τῶν θνητῶν προσδοκῶμεν καὶ ἥτις διὰ πολλοὺς λόγους ὀφείλεται ἡμῖν ὑπὸ τῆς Εὐρώπης, κομπαζούσης ἐπὶ τῷ πολιτισμῷ της, χάρις τῇ Ἑλληνικῇ παιδείᾳ.

ΙΖ.΄

Ἐὰν οἱ λαοὶ τῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης μητροπόλεων ἐγίνωσκον ὁπόσον ὁ χριστιανισμὸς πάσχει ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἀντὶ νὰ δοξάσωσι τὸν Σουλτάνον, ἤθελον τῷ ἀναμνήσει μεγαλοπρεπῶς τὰς ἱεροσυλίας τῶν χριστιανικῶν ναῶν καὶ τὴν ἀπανθρωπίαν του ἐπιτρέποντος νὰ θυσιάζωνται ὑπὸ τὸν σίδηρον τῶν κακούργων καὶ αἰσχρῶν ἀκολούθων του χιλιάδες γυναικῶν καὶ νηπίων.

Ἐὰν οἱ εὐγενεῖς λαοὶ τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης, ἐγίνωσκον ὅτι ἐν Κρήτῃ ἀνυψώθησαν πυραμίδες κεφαλῶν γυναικῶν καὶ παίδων, ἤθελον ἀποστραφῆ νὰ ἴδωσι τὸν αὐτουργὸν τοιαύτης φρικώδους ἐρημώσεως, τοσούτων ἀνηκούστων σφαγῶν.

Ἐὰν οἱ πολῖται τοιούτων μεγαλοπρεπῶν μητροπόλεων ἐγίνωσκον ὅτι οἱ ἐν Κρήτῃ χριστιανικοὶ ναοὶ ἀπετεφρώθησαν καὶ πολλοὶ τῶν ἱερέων τοῦ Χριστοῦ ἐξέπνευσαν ἐπὶ τῆς ἀγχόνης ἢ ἐν μέσῳ τῶν σκληροτέρων μαρτυρίων, ἀδυνατῶ νὰ πιστεύσω ὅτι θὰ συγκατένευον νὰ ὑποδεχθῶσιν ἐν ταῖς ἀγκάλαις των τὸ ἔκτρωμα ἐκεῖνο τῆς κακίας, ὅπερ ἔχει τὴν ψυχὴν τοῦ Ἀττίλα καὶ τὴν καρδίαν τοῦ Νέρωνος !

Οἱ λαοὶ ὅμως τῆς Εὐρώπης, οὐδὲν τούτων γινώσκουσι καὶ ἂν τυχαίως ἔμαθόν ποτε μέρος τι τῶν φρικωδῶν τούτων ἀληθειῶν, οἱ Κυβερνῶντες αὐτοὺς διὰ μαγικοῦ τρόπου τοὺς κατέπεισαν ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου, ὃ ἐστὶν ὅτι ἐν Κρήτῃ οἱ Μουσουλμάνοι ἐνεργῶσιν ἐπιεικῶς καὶ ὅτι ἐν τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις ζῇ εὐδαίμων ὁ τάλας Ἕλλην.

ΙΗ΄.

Συμφέρει αὐτοῖς ἵνα οἱ λαοὶ πείθονται ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου, καθόσον ἐὰν αἱ μεγάλαι πλειονότητες τῶν εὐρέων τῆς Εὐρώπης πάλιν ἤθελον [illegible] τὴν ἀλήθειαν τῶν ἐν Κρήτῃ ιαδραματιζομένων, θὰ ἐκινοῦντο εἰς οἶκτον καὶ θὰ κατηρῶντο τὰς βαρβά-

ΓΑΚ ΙΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ρους ὁδάς, τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἁγίας πίστεως τοῦ ἐσταυρωμένου, τοὺς ἀδιαλλάκτους καταδρομεῖς τῶν ἐλευθέρων ἰδεῶν, τοὺς δριμυτάτους δυνάστας παντὸς δυναμένου κληθῆναι ὡραίου, καλοῦ, ἀξιοθαυμάστου ! . . . .

Πρὸ ἐτῶν πολλῶν θὰ ἐδιώκοντο ἐκ τῆς Εὐρώπης, ἐὰν οἱ λαοὶ ἐγίνωσκον τὴν ἀλήθειαν, καὶ δὲν θὰ ἔμενον μέχρι τοῦ ὡραίου τούτου αἰῶνος τῆς γιγαντιαίας προόδου, ὅπως δηλητηριάσωσι μὲ τὰ αἴσχη των τὸν πολιτισμὸν καὶ μὲ τὰς ἱεροσυλίας των τὴν πανάγιον θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ.

ΙΘ.΄

Ὁποίαν τάχα ζημίαν ἐπήνεγκεν ἡ Ἑλλὰς τῇ Εὐρώπῃ, ἵνα αὕτη ἐγκαταλειφθῇ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν βαρβάρων ;

Ὁποίαν δ' ὑψηλὴν ἐκδούλευσιν προσέφερεν ἡ αὐτοκρατορία τῶν ἀπίστων, τῶν βαρβάρων, ὅπως αὕτη ἀγαπᾶται ὑπὸ τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου ;

Ἐὰν ἡ Εὐρώπη νομίζῃ ὅτι ἐζημειώθη διότι ἥψατο τοῦ σπόρου τῆς σοφίας τῆς Ἑλλάδος, ἐάν, τὸ ἐπαναλέγωμεν, πιστεύῃ τοῦτο, τότε ποιεῖ καλῶς βοηθοῦσα διὰ τῶν θησαυρῶν της τοὺς ἀπίστους, τοὺς ἀσπόνδους τῶν γραμμάτων ἐχθρούς, οἵτινες εὑρισκόμενοι ἐν Εὐρώπῃ ὑπὲρ τοὺς τέσσαρας αἰῶνας, εἶσιν εἰσέτι βεβυθισμένοι εἰς τὸ χάος τῆς ἀμαθείας.

Ἐὰν ὅμως ἡ Εὐρώπη πιστεύῃ ὅτι ἐν τῇ σκληρότητι καὶ ταῖς ἱεροσυλίαις τῆς ὑψηλῆς πύλης ἐνισχύονται τὰ ὑλικά της συμφέροντα, ἂς τὴν ὑποστηρίζει τότε, καθόσον τοῦτο τῇ περιποιεῖ τιμήν !

Κ.΄

Ἐὰν ἡ Εὐρώπη νομίζῃ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ σοφία τῇ κατέστη ἐπιβλαβής, ἂς ἐπιστρέψῃ ἡμῖν τὰ λείψανα τοῦ Παρθενῶνός μας καὶ τῶν τοσούτων ναῶν μας, ἅτινα τιμᾷ ἐν τοῖς μουσείοις της καὶ ἅπερ εἰσὶ τὸ κύριον περικόσμημά των.

Ἂς μᾶς ἐπιστραφῶσι τὰ θαυμάσια τῶν πατέρων μας ἔργα, ἅτινα ἐκλάπησαν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς γῆς ὑπὸ τῶν Λιγούρων, Βενετῶν, καὶ πλείστων ἄλλων ἰσχυρῶν τῆς Εὐρώπης.

Ἐπιστραφήτωσαν ἡμῖν ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν θαυμασίων ἐκείνων μνημείων τῆς ἀμιμήτου τέχνης τῶν προπατόρων μας, ἂς ἐπικρεμασθῇ ἡ φονικὴ τοῦ Ὀσμάνου σπάθη, ἀποστάζουσα Χριστιανικὸν αἷμα, καὶ ἂς κρεμασθῶσι προσέτι τὰ ἐργαλεῖα τῶν μαρτυρίων, τὰ σχοινία τῆς ἀγχόνης, δι' ὧν οἱ κακοῦγοι υἱοὶ τοῦ Μουσοὺλ κατετυράννησαν ἀδίκως ἀναριθμήτους ἱερεῖς καὶ Ἀρχιερεῖς τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ !

ΚΑ.΄

Πολλῷ τῶν βαρβάρων σκληρότεραι εἰσὶν αἱ Κυβερνήσεις ἐκεῖναι αἵτινες χάριν αἰσχροκερδείας ἐπιποθοῦσι τὴν ἐν Εὐρώπῃ διατήρησιν ἑνὸς Θρόνου αἱματοβρέκτου, ὁμοιάζοντος ἑδώλιον κακουργήματος, ἀνορθούμενον ἐπὶ τῶν ἀποκοπεισῶν τῆς ἀθωότητος κεφαλῶν ! Οἱ Εὐρωπαῖοι ποθοῦσι νὰ διατηρήσωσι τὸν ἀποτρόπαιον τοῦτον θρόνον καὶ τιμῶσι τὸν νέον τοῦτον δίκαιον κατ' αὐτοὺς Ἀριστείδην, τὸ αἴσχιστον τοῦτο τέρας τῶν τοσούτων μαύρων κακουργημάτων, ὅπερ ἀδίκως ἐπικάθηται τοῦ θρόνου τοῦ Κωνσταντίνου, τοῦ τελευταίου ἐνδόξου τῆς Ἑλλάδος αὐτοκράτορος, ὅστις ἐθυσίασε τὴν ζωήν του, τὸ αἷμα του διὰ τὴν ἀπωλεσθεῖσαν τοῦ ἔθνους ἐλευθερίαν ! . . . .

Ἐπὶ τοῦ θρόνου λοιπὸν ἐκείνου τῶν τοσούτων μεγάλων ἀναμνήσεων, κάθηται εὐρωπαϊκῇ χάριτι ὁ δήμιος τῆς ἐλευθερίας, ὁ καταδρομεὺς τοῦ χριστιανισμοῦ . . Κάθηται, ἐπαναλαμβάνω, περιβεβλημένος χλαμύδα περικαλύπτουσαν αὐτὸν ὡσεὶ νεκρικὸν σάβανον περικαλύπτον σεσηπώς τι πτῶμα, οὗτινος ἀφ' ὅλα τὰ μέρη πίπτουσι κρέατα καὶ ἐν τῷ εὐρωτιασμῷ καὶ τῇ ῥυπαρότητί του εὑρίσκουσι δαψιλεστάτην τροφὴν οἱ σκώληκες τοῦ τάφου ! .

ΚΒ΄.

Ὦ ! ἀτυχεῖς τῆς Κρήτης ἐξόριστοι ! δὲν ἐζητήσατε παρὰ τῶν ἀδελφῶν σας τὸν ἄρτον τῆς ἐλεημοσύνης, διότι σᾶς τὸν προσέφερον, πεπεισμένοι ὅτι ἀπαραίτητον αὐτῶν καθῆκον ἦν νὰ σᾶς προσφέρωσι τὸ τελευταῖον αὐτῶν τεμάχιον. Φάγετε ἐν εἰρήνῃ, ὦ δυστυχεῖς φυγάδες, τὸν ἄρτον τῶν ἀδελφῶν σας, διότι εἶναι ἰδικός σας· δὲν εἶναι τοῦ ἐχθροῦ σας ξένου, οὐδὲ τοῦ τυράννου τῆς πατρίδος σας ! . . . .

Δὲν ἐζητήσατε ἡμῖν ἱμάτια νὰ καλύψητε τὴν γυμνότητά σας, διότι ἀπεξεδύθημεν αὐτὰ ἵνα σᾶς ἐνδύσωμεν.

Δυστυχεῖς μητέρες ! θέλετε φάγει ἐν τῇ τραπέζῃ μας ! κακοδαίμονες σύζυγοι ! αἱ σύζυγοι τῶν ἀδελφῶν σας θέλουσι διαιρέσει μεθ' ὑμῶν τὸν ἄρτον των.

Ἀξιάγαστα τέκνα τῶν γενναίων μας ἡρώων τῆς Κρήτης, ἔσεσθε τέκνα ἡμέτερα . . . .

ΚΓ.΄

Γενναῖαι μητέρες τῶν ἡρωικῶν μαρτύρων τῆς Κρήτης, ἐν τοῖς στήθεσι τῶν ὁποίων πάλλει ἡ μεγάλη καρδία τῶν μεγαθύμων Σπαρτιατίδων, δυστυχεῖς μητέρες ! μᾶς διεῤῥήξετε τὴν καρδίαν διὰ τῆς ἐποδύνου περιγραφῆς τοῦ θανάτου τῶν υἱῶν σας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς δόξης !

Γενναῖαι μητέρες, εἰς τὴν [illegible] οἵων ψυχὴν ἡ τιμή τῆς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

πατρίδος σας κατέθλιψε τὸν ἐν αὐτῇ πόνον, ὁ Θεὸς νὰ εὐλογήσῃ τὰ ὑψηλά σας ὑπὲρ ἐλευθερίας αἰσθήματα.

Ὁμοιάζετε πράγματι τὰς γενναίας Σπαρτιάτιδας, καθόσον ἐπὶ τῶν βλεφάρων σας, οὐδέποτε ἀνεκαλύψαμεν δάκρυ, οὐδὲ στεναγμός ποτε διέκοψε τὰς ἀξιοδακρύτους σας διηγήσεις.

Ἔστω ἀθάνατος ἡ δόξα σας, ὦ γενναῖαι τῆς Κρήτης μητέρες, ὡς ἐκείνη τῶν γενναίων τῆς Σπάρτης μητέρων.

ΚΔ΄.

Γενναῖαι σύζυγοι τῶν ἡρώων τῆς Κρήτης, αἵτινες ἀπωλέσατε τοὺς συζύγους σας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς, ὁμοιάζετε κατὰ τὴν μεγαλοψυχίαν τὰς ἡρωΐδας τοῦ Σουλίου συζύγους, καθόσον οὐδέποτε ἐπὶ τῶν βλεφάρων σας ἐνεφανίσθη τὸ δάκρυ, καὶ ἡ ὡραία ὑμῶν καρδία δὶ οὐδὲν ἄλλο πνευστιᾷ, εἰμὴ διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος!

Αἰωνία ἔστω ἡ δόξα σας, ὡς ἐκείνη τῶν γενναίων ἡρωΐδων τοῦ Σουλίου!

ΚΕ΄.

Καὶ σεῖς, ὦ τρυφερὰ βρέφη, πολυφίλητα καὶ γλυκέα τεκμήρια τοῦ ἔρωτος τῶν πατέρων σας, τῶν γενναίων ἡρώων μας, ἐλεύσεται ἡμέρα, καθ' ἣν θέλετε ἐπανακάμψει εἰς τὴν γεννέτειραν ὑμῶν γῆν, ἵνα θαυμάσητε τὰ φοβερὰ τῶν πατέρων σας ἔργα.

Θέλετε μάθει, ὦ τέκνα τῆς συμφορᾶς, παρ' αὐτῶν, ὁπόσον ἐπιβλαβεῖς ἐστάθησαν αὐτοῖς αἱ Κυβερνήσεις τῶν χριστιανικῶν τῆς Εὐρώπης λαῶν, διὰ τῆς μεγαλοπρεποῦς αὐτῶν οὐδετερότητος, ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ἱερῷ ἀγῶνι των, τῷ ἀγῶνι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς θρησκείας

Μὴ καταρᾶσθε διὰ τὰς ἀνηκούστους αὐτὰς ταλαιπωρίας τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ τὰς Κυβερνήσεις των' οὐχὶ τέκνα! ἀγαπᾶτε τοὺς λαούς, διότι ἂν ἐγίνωσκον τὰ ἀναρίθμητα παθήματα τῶν πατέρων σας, τὴν ἐξορίαν ὑμῶν τε καὶ τῶν μητέρων σας, ἤθελον δράμει πρὸς βοήθειάν των.

Καταράσθητε τὰς δειλὰς Κυβερνήσεις τῶν λαῶν ἐκείνων τῆς γῆς, αἵτινες ἐστάθησαν οἱ αἴτιοι τῶν συμφορῶν τῶν πατέρων σας καὶ τῆς ἐξορίας ὑμῶν τε καὶ τῶν μητέρων σας ἐκ τῆς πολυφιλήτου γενεθλίας σας γῆς!

Καταράσθητε αὐτούς! . . . Καταράσθητέ τους! . . . .

Ὢ! μεγιστᾶνες τῆς γῆς! ἡ δέησις τῶν ἀθώων, καὶ ὁ στεναγμὸς τοῦ πόνου των, ἵπτανται μετέωρα εἰς τὸ κράσπεδον τοῦ Ὑψίστου!

ΤΕΛΟΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ